

Punkt 9.

Godkendelse af rådighedsbeløb og årlig regulering

2014-22704

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen indstiller, at Beskæftigelsesudvalget godkender

At der fastsættes nye vejledende rådighedsbeløb for ansøgninger vedr. Hjælp i særlige tilfælde

At de nye vejledende rådighedsbeløb opdeles i forhold til ansøgers forsørgelsesydelse, og der dermed bliver 7 vejledende rådighedsbeløb i alt. Se sagsbeskrivelsen for konkretisering.

At de vejledende rådighedsbeløb for Hjælp i særlige tilfælde, årligt reguleres på grundlag af udviklingen i Forbrugerprisindekset for august måned, set i forhold til august måned året før.

At tillægget for hjemmeboende børn reguleres, så det følger normalbidraget

Beslutning:

Godkendt.

Sagsbeskrivelse

Sagsfremstillingen er udarbejdet ud fra et ønske om, at harmonisere serviceniveauet for hjælp i særlige tilfælde, med de andre 6-byer. Herudover vurderes det, at en harmonisering vil kunne medføre en reduktion i udgifterne på området.

Såfremt en borger har en udgift, og ikke selv har mulighed for, at afholde denne udgift, er der mulighed for at der kan bevilges Hjælp i særlige tilfælde efter Integrationsloven eller Aktivloven.

For ikke-pensionister og førtidspensionister, som har fået bevilget førtidspension efter 1. januar 2003, skal ansøgninger behandles efter bestemmelserne i Aktivlovens kapitel 10.

Ansøgere, som er omfattet af integrationsprogrammet, skal have deres ansøgning behandlet efter bestemmelserne i Integrationslovens kapitel 6.

I forbindelse med ansøgninger om Hjælp i særlige tilfælde efter de nævnte bestemmelser, såsom etableringshjælp, tandbehandling, hjælp til medicin, flytning, huslejerestance mv., skal der foretages en økonomisk behovsvurdering, hvor der tages stilling til borgerens udgifter og indtægter.

Efter beregningen af ansøgers udgifter og indtægter, er det resterende beløb ansøgers rådighedsbeløb, som skal anvendes til kost, tøj, fritidsaktiviteter, husholdning, fornøjelser mv.

For at sikre en ensretning i sagsbehandlingen har Aalborg kommune, samt andre kommuner, fastlagt et vejledende rådighedsbeløb, som sagsbehandlerne anvender som guideline i vurderingen af, om ansøger selv kan afholde udgiften.

Hvis ansøgers rådighedsbeløb overstiger det vejledende rådighedsbeløb, vil det som udgangspunkt blive vurderet, at personen selv vil kunne afholde den ansøgte udgift. Herunder dog med stillingtagen til udgiftens størrelse, opsparringsevne, om udgiften er af afgørende betydning for den videre livsførelse mv.

Hjælp i særlige tilfælde efter Aktivloven og Integrationsloven til ikke-pensionister og førtidspensionister tilkendt efter 1. januar 2003

Hjælp i særlige tilfælde indeholder en række forskellige bestemmelser, der har forskellige formål og muligheder for hjælp. Bestemmelserne er ikke afgrænset ift., at kunne bevilges til forsørgelsesydelsesmodtagere. Andre persongrupper såsom lønmodtagere, studerende mv. vil ligeledes kunne være i målgruppen for hjælpen. Fælles for bestemmelserne er dog, at hjælpen kun kan bevilges, såfremt ansøger ikke selv har mulighed for at afholde udgiften. Dette gælder dog ikke, for hjælp til tandpleje efter Aktivlovens § 82a.

Aalborg Kommunes nuværende vejledende rådighedsbeløb, er:

Beløb for enlige

4.339 kr. pr. måned

Beløb for ægtepar

8.678 kr. pr. måned

Beløbene er sidst reguleret i 2014 og tager ikke højde for de ændringer, der er sket siden 2013 i forbindelse med indførelsen af uddannelseshjælp, kontanthjælp til under 30-årige og integrationsydelse.

Med ændringerne blev der indført forskellige forsørgelsesydelsessatser, som varierer afhængig af alder, om ansøger er hjemmeboende, har hjemmeboende børn mv.

Forskellen i ydelsessatserne er i nogle tilfælde relativt høj. Se eksempel nedenfor:

Ex. på ydelsessatser

Kontanthjælp, forsørger over 30 år	Uddannelseshjælp, hjemmeboende, under 25 år
15.180 kr. pr. måned	2.697 kr. pr. måned

Intentionerne med de forskellige forsørgelsesyndelser var bl.a., at beløbets størrelse skulle være passende til den livssituation, som borgeren befandt sig i. Dette er baggrunden for, at fx uddannelseshjælpen er fastsat på niveau med SU støtten. Uddannelseshjælpen skulle dermed ikke være højere, end hvad den unge ville modtage i SU støtte, når denne påbegyndte en uddannelse.

Aalborg Kommunes nuværende vejledende rådighedsbeløb betyder dog, at bl.a. alle hjemmeboende uddannelseshjælpsmodtagere under 25 år, vil være berettiget til Hjælp i særlige tilfælde, idet ydelsessatsen er lavere end det fastsatte vejledende rådighedsbeløb.

Med baggrund i intentionerne for forsørgelsesyndelserne, har rådgivere i Ydelsescentret i praksis sagsbehandlet ud fra differentierede vejledende rådighedsbeløb, som har været mere afstemt til de forskellige målgrupper.

En regulering og nedsættelse af Aalborg Kommunes vejledende rådighedsbeløb for hjælp i særlige tilfælde, vurderes derfor ikke, at ville blive oplevet som en større serviceforringelse for alle borgere.

Via gennemgang af ankesager fra Aalborg Kommune ses det, at Ankestyrelsen ikke har haft bemærkninger eller lignende, som kan henledes til, at tro at den lokale praksis er forkert. Det ses nærmere, at der er en tendens til, at Ankestyrelsen vurderer, at et månedligt rådighedsbeløb kan være væsentligt lavere end det vejledende rådighedsbeløb, som Aalborg Kommune har fastsat.

Forslag til nye vejledende rådighedsbeløb

For at imødekomme intentionerne bag de forskellige forsørgelsesyndelsesniveauer, hvor der skelnes mellem udeboende, hjemmeboende og over og under 30-årige foreslås følgende 7 vejledende rådighedsbeløb:

Kontanthjælp og førtidspensionister tilkendt efter 1. januar 2003

Personer over 30 år	4.000 kr. pr. måned pr. person (Nuværende 4.339 kr.)
Udeboende under 30 år	2.500 kr. pr. måned pr. person (Nuværende 4.339 kr.)
Hjemmeboende under 30 år	1.500 kr. pr. måned pr. person (Nuværende 4.339 kr.)

Uddannelseshjælp

Udeboende	2.500 kr. pr. måned pr. person (Nuværende 4.339 kr.)
Hjemmeboende	1.500 kr. pr. måned pr. person (Nuværende 4.339 kr.)

Integrationsydelse

Personer over og under 30 år	2.500 kr. pr. måned pr. person (Nuværende 4.339 kr.)
Hjemmeboende under 30 år	1.500 kr. pr. måned pr. person (Nuværende 4.339 kr.)

De foreslåede vejledende rådighedsbeløb vil være på linje med intentionerne om, at forsørgelsesyndelserne skal være forskellige alt efter alder, boligsituation m.m.

Som eksempel vil det med forslaget betyde, at en hjemmeboende uddannelseshjælpsmodtager under 30 år, som modtager brutto 2.697 kr. i uddannelseshjælp pr. måned, vil kunne bevilges hjælp til fx medicinudgifter, såfremt han/hun efter betaling af sine faste og rimelige udgifter har mindre end 1.500 kr. pr. måned tilbage at leve for.

Tillæg for hjemmeboende børn

Aalborg Kommune tillægger et beløb til det vejledende rådighedsbeløb, såfremt ansøger har hjemmeboende børn.

Der sondres ved beløbene mellem, om ansøger i forvejen modtager børnebidrag til børnenes forsørgelse.

Tillægget for hjemmeboende børn, blev implementeret i år 2000 i Aalborg Kommune. Baggrunden herfor var, at det daværende Nævn (nu Ankestyrelsen) ændrede praksis således, at der skulle afsættes beløb til børns forsørgelse. Såfremt ansøger var enlig forsørger, og modtog ordinært børnetilskud, var tillægget for hjemmeboende børn mindre end, hvis ansøger var samlevende.

Aalborg Kommunes praksis omkring tillægget for hjemmeboende børn fra år 2000, er blevet videreført frem til d.d. Der er dog i årenes løb opstået forskellige forståelser for, hvordan tillæggene skal anvendes, hvorfor der med reguleringen tilstræbes en ensretning og forenkling.

Tillæggene i 2019, er:

	Ansøger modtager ikke børnebidrag	Ansøger modtager børnebidrag
Det første barn (normalbidraget + 40%)	1.904 kr.	544 kr.
Det andet barn (normalbidraget + 20%)	1.632 kr.	272 kr.
Det tredje og efterfølgende børn (normalbidrag)	1.360 kr.	0 kr.

Forslag til nye tillæg for hjemmeboende børn

Med tanke på forenkling og præcisering, samt set i forhold til tendens fra Ankestyrelsen vedr. rådighedsniveau foreslås det, at tillæggene alene vil blive beregnet ud fra normalbidraget.

Det foreslås derfor, at tillæg for hjemmeboende børn fastsættes til:

	Der modtages ikke børnebidrag - Tillæg pr. ansøger	Der modtages børnebidrag - Tillæg pr. ansøger
Det første barn	1.387 kr. ¹	694 kr. ²
Det andet barn	1.387 kr.	694 kr.
Det tredje og efterfølgende børn	694 kr.	0 kr.

Økonomi

Der er trukket data fra Aalborg Kommunes økonomisystem i slutningen af november måned 2019 for, at belyse udgiften i 2018 og 2019 for Hjælp i særlige tilfælde.

	2018	2019
Beløb bevilget efter Aktivlovens kap. 10	11.091 mio.	11.820 mio. (skønnet for årsbasis)
Antal borgere	1.971 personer	2.007 personer (skønnet for årsbasis)

¹ Normalbidraget 2019 (Centralt fastsat bidrag som betales til et barns forsørgelse, af den forælder som ikke bor sammen med barnet).

² Halvdelen af normalbidraget 2019

Der er tale om et budgetgaranteret område. Der er 50% refusion på udgifterne vedr. Hjælp i særlige tilfælde efter Aktivloven. Ovenstående beløb, er uden medregnet refusion.

	2018	2019
Beløb bevilget efter Integrationslovens kap. 6	5.102 mio.	2.451 mio. (skønnet for årsbasis)
Antal borgere	948 personer	764 personer (skønnet for årsbasis)

Der er tale om et budgetgaranteret område. Der er 50% refusion på udgifterne vedr. Hjælp i særlige tilfælde efter Integrationsloven. Ovenstående beløb, er uden medregnet refusion.

Refusionen falder dog bort fra 1. januar 2020, som vedtaget med lov om ændring af udlændingeloven, integrationsloven repatrieringsloven og forskellige andre love, hvorefter der ikke vil være refusion til udgifterne vedr. Hjælp i særlige tilfælde efter Integrationsloven.

Konsekvensen ved nedsættelse af rådighedsbeløbet er, at færre vil få bevilget Hjælp i særlige tilfælde. Det er ikke muligt at sige, hvor mange det vil vedrøre. Dog vurderes det, at nedsættelsen af rådighedsbeløbet, skønsmæssigt vil kunne medføre en forventet reducere af udgiften med 1 mio. kr.

Da praksis dog i forvejen har været, at der er sagsbehandlet ud fra differentierede rådighedsbeløb, vurderes det at dette også vil afspejle sig ift. antallet af borgere, som ikke vil kunne få bevilget Hjælp i særlige tilfælde.

Klager

Jf. Ankestyrelsens statistik ses det, at Ankestyrelsen i første halvår af 2019, har afgjort i alt 15 sager fra Aalborg Kommune vedr. Hjælp i særlige tilfælde.

Af de 15 sager, har Ankestyrelsen afvist 4 sager. Typisk er årsagen hertil, at ankefristen var overskredet. Ankestyrelsen har truffet afgørelse om stadfæstelse af Aalborg kommunes afgørelse i 8 sager og har enten hjemvist eller ændret 3 sager.

Idet det vejledende rådighedsbeløb vil medføre, at færre vil være berettiget til Hjælp i særlige tilfælde, vil dette ligeledes kunne medføre, at flere ansøgere vil klage over afgørelserne dog set i sammenhæng med, at der allerede nu i praksis differentieres ift. rådighedsbeløbene.

Andre kommuner

Det vejledende rådighedsbeløb anvendes som en guideline for de ansatte sagsbehandlere således, at der kan sagsbehandles ud fra en nogenlunde ensartet praksis i den enkelte kommune. Niveauet for det vejledende rådighedsbeløb, er dermed også individuelt fra kommune til kommune.

Det er ikke alene beløbenes størrelse som variere fra kommune til kommune, men også hvilke kriterier kommunerne lægger til grund for de forskellige beløb.

Det kan således være svært, at lave en direkte sammenligning med andre kommuner.

En overordnet sammenligning viser dog, at de nye vejledende rådighedsbeløb i Aalborg Kommune vil medføre, at Randers Kommune og Aalborg Kommune ligger nogenlunde på niveau beløbsmæssigt. Samtidig ses det også, at Esbjerg Kommune vil have et væsentligt lavere niveau, hvorimod Århus Kommune vil have et relativt større niveau.

Se bilag 1 for de vejledende rådighedsbeløb i Århus Kommune, Esbjerg Kommune og Randers Kommune.

Årlig regulering af det vejledende rådighedsbeløb og tillæg for hjemmeboende børn

Det vejledende rådighedsbeløb, som beskrives i denne indstilling, anvendes alene når en ansøgning om Hjælp i særlige tilfælde sagsbehandles jf. Aktivlovens kapitel og Integrationsloven.

Folkepensionister og førtidspensionister, som har fået tilkendt førtidspension før 1. januar 2003, er ikke omfattet af bestemmelserne i Aktivloven. Såfremt disse persongrupper har behov for, at ansøge om hjælp til

fx huslejerestance, flytning, køleskab eller andre enkeltydelser, vil ansøgningen skulle sagsbehandles jf. reglerne om personligt tillæg i Pensionsloven.

I forbindelse med det personlige tillæg, har Aalborg Kommune ligeledes fastsat et vejledende rådighedsbeløb, som årligt reguleres efter en fastsat beregningsmetode. Reguleringen sker på grundlag af udviklingen i Forbrugerprisindekset for august måned, set i forhold til august måned året før.

Det foreslås, at samme beregningsmetode anvendes til regulering af det vejledende rådighedsbeløb, som anvendes vedr. Hjælp i særlige tilfælde efter Aktivloven og Integrationsloven.

I forbindelse med en årlig regulering af tillægget for hjemmeboende børn foreslås det, at dette skal følge normalbidragssatsen, som hvert år fastsættes via Børne- og Socialministeriet.

Bilag:

Vejledende rådighedsbeløb - andre kommuner